

Nr 217.

Godkänd av första kammaren den 13 maj 1936.

Godkänd av andra kammaren den 13 maj 1936.

Riksdagens skrivelse till Konungen i anledning av väckta motioner om anslag till förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar.

(Statsutskottets utlåtande nr 80.)

Till KONUNGEN.

Uti två likalydande motioner, I: 177 och II: 291, har hemställts, att såsom förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar under budgetåret 1936/1937 anvisas under tredje huvudtiteln ett extra anslag av 75,000 kronor.

Riksdagen vill erinra därom, att frågan om beredande av viss gottgörelse åt förut i Ryssland bosatta svenska undersåtar var föremål för prövning vid 1934 års riksdag. I anledning av en i statsverkspropositionen under tredje huvudtiteln då gjord framställning jämte vissa motionsvis framförda yrkanden tillstyrkte statsutskottet (utlåtande nr 101) riksdagen att såsom avsättning till en fond för lämnande av understöd åt nämnda s. k. rysslandssvenskar anvisa ett anslag av 2,000,000 kronor. Vid avvägningen av detta anslag, varav avkastningen beräknades till omkring 75,000 kronor för år, utgick utskottet från att detta belopp skulle vara tillräckligt för att bereda understöd åt ett antal av 69 personer — representerande 107 familjemedlemmar — som enligt av utskottet införskaffade uppgifter då voro registrerade. Utskottets förslag godkändes av riksdagen, dock med det tillägg, att hinder icke borde föreligga för Kungl. Maj:t att utsträcka hjälpverksamheten även till andra rysslandssvenskar och deras efterlevande än sådana, som då vore registrerade, och detta även om de icke vore bosatta i Sverige.

För omhänderhavande av den avsedda hjälpverksamheten tillsatte Kungl. Maj:t ett särskilt organ, understödsnämnden för rysslandssvenskar, varjämte Kungl. Maj:t, i anslutning till de vid frågans behandling inom riksdagen framförda synpunkterna å hjälpverksamhetens utövande, fastställde direktiv för nämndens verksamhet.

I föreliggande motioner har nu — under återopande bland annat av visst utav omförmälda understödsnämnd lämnat material i fråga om dess verksamhet — gjorts gällande, att den tillgängliga årliga avkastningen av under-

stödsfonden för rysslandssvenskar ingalunda försloge för det ändamål, varför riksdagen avsett samma fond, och att i följd härav behov av ytterligare medel för understödsverksamheten vore för handen.

Riksdagens vederbörande utskott har för bedömandet av denna fråga ansett sig böra från understödsnämnden införskaffa viss ytterligare utredning i ämnet, vilken sammanställts i tvenne vid statsutskottets utlåtande nr 80 fogade promemorior. Av desamma jämte ytterligare under hand inhämtade uppgifter finner man, att de beräkningar, varpå utskottets i dess ovanberörda utlåtande till 1934 års riksdag framlagda förslag i fråga om understödsbehovet voro grundade, voro missvisande så till vida, att det då uppgivna antalet hjälpsökande huvudmän — 69 — i stället utgjorde 95, representerande omkring 120 familjemedlemmar. Vidare må framhållas, att, då ovanberörda beslut om ytterligare utsträckning av understödsverksamheten fattades vid 1934 års riksdag, några uppgifter icke förelågo om den ekonomiska innebörden av beslutet. Följaktligen vidtogs ej någon höjning av det enligt utskottets förslag avsedda beloppet för hjälpverksamheten. Den nu föreliggande utredningen giver emellertid vid handen, att det av riksdagen då gjorda tillägget i verkligheten medfört en utökning av hjälpverksamheten till att omfatta 122 huvudmän, representerande ej mindre än omkring 240 familjemedlemmar. Med hänsyn till angivna omständigheter föreligger en helt ny situation, då det gäller att nu bedöma medelsbehovet för hjälpverksamheten. Det har under hittillsvarande förhållanden givetvis icke varit möjligt för nämnden att utöva den anförtrodda verksamheten i enlighet med de nämnden givna direktiven. Sålunda har det visat sig, att ett stort antal rysslandssvenskar, ehuru de helt saknat medel till sitt livsuppehälle, på grund av bristande tillgång på disponibla medel från fonden varit uteslutna från möjlighet att erhålla understöd från fonden. Det förhållandet, att vissa understödsberättigade kommit i åtnjutande av hjälp från fonden, under det att andra, som prövats vara i lika behov därav, nödgats anlita den kommunala fattigvården, kan enligt riksdagens förmenande icke anses tillfredsställande.

Resultatet av den verkställda undersökningen har således föranlett riksdagen att underkasta frågan om anslagsbehovet för hjälpverksamhetens utövande förnyad omprövning. För egen del finner sig riksdagen i för handen varande läge böra vidtaga åtgärder i syfte att genom ökad medelstillgång sätta nämnden i tillfälle att i vidare grad än för närvarande är möjligt bispunga de hjälpbehövande tillhörande denna medborgargrupp. Vid bestämmandet av den summa, som, vad nästkommande budgetår beträffar, torde böra anvisas såsom förstärkning av understödsfondens avkastning, har riksdagen stannat vid att bevilja ett belopp av 50.000 kronor. Genom en dylik förstärkning skulle det, enligt vad riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, bliva möjligt för nämnden att så bedriva hjälpverksamheten, att ett anlitande av den kommunala fattigvården för försörjning av personer tillhörande här ifrågavarande klientel ej skulle behöva förekomma. Riksdagen förutsätter, att frågan ej mindre om sättet för hjälpverksamhetens ut-

övande än även beträffande det maximibelopp, varmed bidrag från statens sida framdeles skall utgå, får anses härmed definitivt avgjord.

Spörsmålet om storleken av det anslag, som bör avses till förstärkning av understödsfondens avkastning, såvitt angår tid efter utgången av budgetåret 1936/1937, lärer böra upptagas till prövning i samband med regleringen av utgifterna under riksstatens tredje huvudtitel för respektive budgetår.

På grund härav får riksdagen anmäla, att riksdagen i anledning av motionerna I: 177 och II: 291 till *förstärkning av avkastningen av understödsfonden för rysslandssvenskar* för budgetåret 1936/1937 under tredje huvudtiteln anvisat ett anslag av 50,000 kronor.

Stockholm den 13 maj 1936.

Med undersätlig vördnad.
